

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий гуманітарний інститут**

**ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
Кафедри медичної реабілітації,
валеології та оздоровчих технологій в
спорті
на 2025-26 навчальний рік**

**для здобувачів другого
магістерського рівня здобуття освіти
спеціальність 227 Терапія та реабілітація**

Київ 2025

Вибіркові компоненти професійної підготовки кафедри медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті на 2025-2026 навчальний рік (освітній рівень магістр) .Укладачі: Коваленко В.В., Шитіков Т.А., Горбунов О.А. Київ, ТНУ, 2025. 19 с

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ВБ 3.01 Комплементарні та альтернативні методи реабілітації військових.....	5
ВБ 3.02 Основи готельно-рестораної справи	9
ВБ 3.03 Цифрові інструменти навчання в бізнесі та гостинності	12
Політика курсу	15
Оцінювання результатів навчання.....	17
Оцінювання окремих видів робіт	17

ВСТУП

Освітні компоненти вільного вибору складають важливу частину формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти. Представлені силабуси вибіркових дисциплін кафедри медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті містять інформацію та розробника, мету дисципліни, компетентності, які здобувач може набути за підсумками вивчення дисципліни, зміст дисципліни, її структуру та оцінювання окремих елементів. Після силабусів наведена загальна інформація про політику вибіркових дисциплін та порядок і критерії оцінювання.

Матеріали призначені для здобувачів 2 курсу магістерського рівня, які здійснюють формування індивідуальної освітньої траєкторії на наступний навчальний рік. Наведена інформація дозволить здобувачам зробити свідомий та обґрунтований вибір вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік.

В силабус дисципліни, яка буде викладатися, можуть бути внесені зміни, які спрямовані на покращення змісту та не обмежують досягнення визначених компетентностей.

ВБ 3.01 Комплементарні та альтернативні методи реабілітації військових. За досвідом НАТО.

Освітній рівень	Другий (магістерський)
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Вибіркова
Курс та семестр вивчення	Курс 2, семестр: 3
Обсяг	4 кр. ЄКТС / 120 годин
Розподіл за видами занять	Лекції: 20 год., Семінарські: 20 год., Самостійна робота: 80 год.,
Форма семестрового контролю	Залік
Викладач	Шитіков Тимофій Олександрович, к.м.н., доцент кафедри медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті shytikov.tymofii@tnu.edu.ua
Кафедра	медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті e-mail: kfv@tnu.edu.ua

Мета дисципліни

формування у здобувачів вищої освіти системи знань, практичних умінь та навичок щодо науково обґрунтованого, безпечного та ефективного застосування комплементарних нетрадиційних технологій в практиці фізичної терапії для різних вікових груп та клінічних станів, відповідно до сучасних європейських стандартів. Особлива увага приділяється підготовці фахівців, здатних застосовувати масаж як інструмент відновлення здоров'я, профілактики захворювань та реабілітації населення, сприяючи процесам реінтеграції, соціальної адаптації та підвищення якості життя громадян.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

Має знати:

- зміст мануальної терапії, історію виникнення і вдосконалення, види КАМРВ, вплив на організм.
- основні і допоміжні прийоми КАМРВ у патогенетично-значущих регіонах тіла людини.
- анатомо-фізіологічні особливості окремих ділянок тіла і на основі отриманих знань і навичок техніки виконання окремих мануальних прийомів удосконалити техніку та методику проведення МТ окремих ділянок тіла включно з прийомами рефлексотерапії, гомеопатії, шкіряно-міофасціального релізу, ПІР, ПРР, стрейнконтрстрей, стречінгу, акупресури

Має вміти:

- застосовувати психотерапевтичні та психокорекційні технології в роботі з пацієнтами;
- проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із застосуванням методів комплементарної/альтернативної медицини;
- методи комплементарної/альтернативної медицини для застосування у фізичній терапії та ерготерапіїв комплексному лікуванні хворих для більш

швидкого відновлення здоров'я, збереженні якості життя та попередження або ліквідації наслідків патологічного процесу;

- реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення..

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Комплементарні/альтернативні нетрадиційні системи оздоровлення як реабілітаційна технологія в умовах війни. Характеристики здоров'я військовослужбовців України. Здоров'я людини та його взаємозв'язок зі способом життя. Структура і характеристика нетрадиційних оздоровчих систем – комплементарної альтернативної нетрадиційної метод реабілітації у військових (далі КАМРВ): термінологія, нормативно-правове забезпечення медичної практики методами і засобами НІНМ.

Зв'язок нетрадиційних оздоровчих систем із сучасними. Системи фізичного розвитку. Системи оздоровчого харчування. Дихальні системи. Системи загартування. Системи очищення організму. Біоенергоінформаційні технології оздоровлення.

Тема 2. Видатні українські вчені та обгрунтовані ними системи оздоровлення організму. Три кити здоров'я М.Амосова: фізичні навантаження, правильне харчування і віра у себе. Біографія М. Амосова. Сім'я М. Амосова. Система 3000 рухів. Цікаві факти з життя М. Амосова. Книги М.Амосова. Поради М. Амосова для людей.

Тема 3. Нетрадиційні оздоровчі технології фізичного розвитку

Система Пілатеса: мета, сутність. Основу системи складають спеціальні вправи, які скеровані на розтягнення та зміцнення основних м'язових груп.

Відновні оздоровчі технології, визнані у західному світі Особливості системи Кацудзо Ніши. Методика водолікування С. Кнейппа: мета, сутність. Книга «Моє водолікування». Позитивні і негативні сторони водолікування. Система зміцнення хребта за методом Брега. Система оздоровлення очей за методикою Бейтса і Корбетт.

Тема 4. Відновні оздоровчі технології, розроблені у 20 ст. на теренах Східної Європи: ВООЗ – ренесанс НІНМ (1978р) Профілактико-відновна гімнастика Ф.Т. Ткачова: мета, сутність. Оздоровчі системи: Сандова, Дікуля. Методика оздоровлення суглобів і хребта. Методика загартування П. Іванова: мета, сутність.

Тема 5. Оздоровчі системи, визнані у східному світі -Аюрведа Система оздоровчих Мудр. Система Су-Джок. Терапія за допомогою металів. Аплікатори М. Ляпко, методи су-джок (принцип їхньої роботи). Східні системи оздоровлення: йога, у-шу, даосизм. Поняття дао у житті східної людини. Система оздоровлення у-шу як гімнастика і бойове мистецтво. Йога як одна з найдавніших систем життя і об'єднання зі світом в умовах бойових дій.

Тема 6. Українські історичні нетрадиційні системи оздоровлення Система оздоровлення "Українська йога". Синтез йоги і української традиції. Хортинг як система фізичного розвитку і оздоровлення організму з часів козацтва до ХХІ століття. Мольфарство як вітчизняна нетрадиційна система оздоровлення. Синтез лікування травами, заговорами, фізичними вправами: основи ароматерапії, фітотерапії, гомеопатії, рефлексотерапії, гірудотерапії, апітерапії, іриодіагностики.

Тема 7. Сучасні народні і нетрадиційні системи оздоровлення в Україні і світі

Мануальна медицина (остеопатія та хіропрактика): мета, сутність. Слов'янський синтез костоправства та характерництва. – рух, поклони, молитва, самомасаж. Оздоровча система Бубновського. Вправи для оздоровлення хребта і суглобів без медикаментів і оперативних втручань.

Тема 8. Нейрогімнастика як один з нових методів поліпшення фізичного розвитку боєздатності та фізичної підготовленості

Нейрокінезітерапія як ефективний метод відновлення нервової системи: стресс, нервове перенапруження, хронічна втома.,

Сучасні і нетрадиційні системи і технології психоемоційного оздоровлення Активний метод психічної саморегуляції називають аутогенним тренуванням (медитації), цигун – це набір вправ, які дозволяють контролювати і скеровувати взаємодії нервової системи, м'язів, внутрішніх органів і досягати зміцнення здоров'я, позбавлення від хвороб, спричинених розладами центральної та вегетативної нервових систем.

Спектр застосування у житті і медицині. Система оздоровлення Мірзакаріма Норбекова. Гасло – “переможеш в ситуації – переможеш завжди”. Хвороба - екстремальна ситуація. Оздоровча технологія Х. Моля. Сім програм здоров'я Х. Моля.

Тема 9. Сучасні і нетрадиційні технології оздоровчого харчування: нутріціологія Методика оздоровчого харчування Мішеля Монтиньяка: мета, сутність. Система оздоровчого харчування Дюкана: мета, сутність, показання і протипоказання. Білково-овочева дієта, її сутність. Оздоровчі технології «очищення організму». Поняття «очищення» і наукова інтерпретація методів «очищення». Офіційна медицина: «за» і «проти». Види і методи голодування: фракційний метод голодування Войтовича Г. А. в умовах бойових дій.

Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		лекції	семінарські	самостійна робота
Тема 1	14	2	2	10
Тема 2	14	2	2	10
Тема 3	14	2	2	10
Тема 4	12	2	2	8
Тема 5	12	2	2	8
Тема 6	12	2	2	8
Тема 7	12	2	2	8
Тема 8	12	2	2	8
Тема 9	18	4	4	10
Усього годин	120	20	20	80

Розподіл кількості робіт і граничних оцінок по темам та видам робіт

	Активність на заняттях	Опитування	Виступ	Самостійна робота	Усього
Тема 1	2	6	8	10	100
Тема 2	2			10	
Тема 3	2			10	
Тема 4	2	6	8	10	
Тема 5	2			10	
Тема 6	2			10	
Тема 7	2	6	8	10	
Тема 8	2			10	
Тема 9	2			10	
Усього	18	18	24	40	100

Література

1. Крапівіна К.О. Нетрадиційний підхід до традиційної фізичної культури /Крапівіна К.О., Мусієнко О.В. – моногр. – Львів : ЛНУ, 2006.
2. Овчинніков Н.А., Нестерова Т.В. Характеристика сучасних засобів занять оздоровчої спрямованості / Овчинніков Н.А., Нестерова Т.В. – К.: Олімпійська література. – 1998. – 24 с.
3. Шитіков Т. (2023). «Мілітарі-фітнес» або превентивна тактична фізична реабілітація військових ЗСУ. Фітотерапія. Часопис, 1, 67–70, doi: 10.32782/2522-9680-2023-1-6
4. Mullen M. (2010). On total force fitness in war and peace. *Mil Med.* 175(8):
5. Pock A.R. (2011). Acupuncture in the U.S. Armed Forces: A brief history and review of current educational approaches. *Med Acupunct.* 23(4): 205–209.

ВБ 3.02 Фізична терапія та клінічний менеджмент при ампутаціях і протезуванні кінцівок

Освітній рівень	Другий (магістерський)
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Вибіркова
Курс та семестр вивчення	Курс 2, семестр:3
Обсяг	4 кр. ЄКТС / 120 годин
Розподіл за видами занять	Лекції: 20 год., Семінарські 20 год., Самостійна робота: 80 год.,
Форма семестрового контролю	Залік
Викладач	Горбунов Олег Андрійович, к.б.н., с.н.с, медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті
Кафедра	медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті e-mail: kfv@tnu.edu.ua

Мета дисципліни

підготовка фахівців які спроможні оволодіти знаннями та методичними навичками самостійної роботи з особами, які страждають захворюваннями опорно-рухового апарату, соціально-трудова реабілітації осіб, які втратили кінцівки, психологічної підтримки в доопераційному та післяопераційному періоді з метою підготовки культу до протезування, покращення їх загального стану та повернення до активної участі у житті суспільства.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

Знати:

- про протезування у фізичній терапії при ампутаціях кінцівок
- про реабілітаційне значення фізичних вправ, фізіотерапії і масажу для осіб, які потребують протезування.
- знання про організацію і проведення занять різними формами лікувальної фізичної культури для відновлення втрачених функцій внаслідок ампутації кінцівок, при підготовці культу до протезування.

Вміти:

- навички складання індивідуальних програм фізичної реабілітації з застосуванням різноманітних засобів фізичної терапії при протезуванні верхніх і нижніх кінцівок, суглобів,
- навички складання індивідуальних програм фізичної реабілітації

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Реабілітація ампутацій в умовах катастроф і конфліктів

Невідкладна медична допомога. Види ампутацій. Ампутації нижніх кінцівок. Медичне та хірургічне втручання. Медичні аспекти ампутацій

Тема 2 Оцінювання пацієнта з ампутуваними кінцівками

Навіщо оцінювати? Суб'єктивне оцінювання Об'єктивне оцінювання
Вимірювання результатів. Прогноз мобільності пацієнтів з ампутованими кінцівками

Тема 3 Операція ампутації / реконструкція

Довжина. Міопластичне закриття, покриття м'якими тканинами. Нерв обробка

Жорстка пов'язка. Гострий післяопераційний період, загоєння ран, контроль болю, рухи проксимальною частиною тіла, емоційна підтримка.

Тема 4. Менеджмент фантомного болю

Види фантомного болю, терапія фантомного болю

Тема 5. Гнізда для протезів нижніх кінцівок і підвісні системи

Лиття розеток. Стійкі до тиску та чутливі до тиску зони. Транстібіальні куксоприймачі. Трансфеморальні куксоприймачі. Системи підвіски

Тема 6. Хода у протезній реабілітації

Нормальна хода. Транстібіальна хода. Трансфеморальна хода. Відхилення у ході

Тема 7. Терапія ампутацій верхньої кінцівки

Розглядання верхніх кінцівок. Причини та частота ампутації верхньої кінцівки. Рівні ампутації. Порятунок кінцівки та оцінка – міркування. Оцінка

Тема 8. Вищий рівень реабілітації людей з ампутованими кінцівками

Що означає реабілітація вищого рівня? Фізична підготовка для загального здоров'я. Фізична підготовленість для занять спортом та/або змагань. Особливі міркування щодо спортсменів високого рівня з ампутованими кінцівками

Тема 9. Пацієнти з ампутованими нижніми кінцівками та біль у попереку

Фізіотерапевтичне лікування болю в попереку у людей з ампутованими кінцівками. Презентація кейсу на лівому фланзі: приклад з ампутованими кінцівками. Характеристики пацієнта. Результати експертизи. Клінічна гіпотеза

Втручання, результат, Обговорення.

Тема	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		лекції	семінарські	самостійна робота
Тема 1	14	2	2	10
Тема 2	14	2	2	10
Тема 3	14	2	2	10
Тема 4	12	2	2	8
Тема 5	12	2	2	8
Тема 6	12	2	2	8
Тема 7	12	2	2	8
Тема 8	12	2	2	8
Тема 9	18	4	4	10
Усього годин	120	20	20	80

Розподіл кількості робіт і граничних оцінок по темах та видам робіт

	Активність на заняттях	Опитування	Виступ	Самостійна робота	Усього
Тема 1	2	6	8	10	100
Тема 2	2				
Тема 3	2				
Тема 4	2	6	8	10	
Тема 5	2				
Тема 6	2				
Тема 7	2	6	8	10	
Тема 8	2				
Тема 9	2				
Усього	18	18	24	40	100

Література

Основна література

1. Wolfson N. Amputations in natural disasters and mass casualties: staged approach. *Int Orthop*. 2012 Oct;36(10):1983-8.

2. Wolfson N. Amputations in natural disasters and mass casualties: staged approach. *International orthopaedics*. 2012 Oct;36(10):1983-8. Cite error: Invalid <ref> tag; name “:3” defined multiple times with different content

3. Pasquina PF, Miller M, Carvalho AJ, Corcoran M, Vandersea J, Johnson E, Chen YT. Special considerations for multiple limb amputation. *Current physical medicine and rehabilitation reports*. 2014 Dec;2(4):273-89..

4. BACPAR, Chapter.3 Amputee Rehabilitation. In: Skelton, P and Harvey, A . *Rehabilitation in Sudden Onset Disasters*. Handicap International and UK Emergency Medical Team, 2015. p.25.

5. Dillingham TR, Pezzin LE. Rehabilitation setting and associated mortality and medical stability among persons with amputations. *Archives of physical medicine and rehabilitation*. 2008 Jun 1;89(6):1038-45.

6. International Committee of the Red Cross (ICRC), ICRC physiotherapy reference manual: prosthetic gait analysis, 2014

Додаткова література та джерела

1. Ottobock. First exercises after amputation. Jan 2019
2. Ottobock. How to prevent muscle contractures through moving the residual limb?
3. Ottobock. Muscle strengthening after amputation. Jan 2019
4. Prosthetic gait analysis, a course manual for physiotherapists, ICRC, 2014
5. *Rosbach P. Care of Your Wounds After Amputation Surgery*. Amputee Coalition. Available from: <https://www.amputee-coalition.org/resources/after-amputation-surgery/> (Accessed 23 Nov 2017)

ВБ 3.03 Аналіз нормальної та патологічної ходи та підбір допоміжних засобів

Освітній рівень	Другий (магістерський)
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Вибіркова
Курс та семестр вивчення	Курс 2, семестр: 3
Обсяг	4 кр. ЄКТС / 120 годин
Розподіл за видами занять	Лекції: 20 год., Практичні 20 год. Самостійна робота: 80 год.,
Форма семестрового контролю	Залік
Викладач	Шитіков Тимофій Олександрович, к.м.н. доцент кафедри медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті shytikov.tymofii@tnu.edu.ua
Кафедра	медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті e-mail: kfv@tnu.edu.ua

Мета дисципліни

Дисципліна спрямована на набуття здобувачами знань, умінь і здатностей (компетентностей) аналізувати нормальну та патологічну ходьбу та підбирати технічні засоби на основі Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

Знати:

- загальні положення щодо нормальної та патологічної ходи,
- кінематику та біомеханіку нормальної та патологічної ходьби з урахуванням фаз та циклів ходьби,
- критерії швидкості ходи та функціональної участі, принципів та оцінки функціональної ходьби,
- процес аналізу патологічної ходьби, особливостей, принципів та правил підбору технічних засобів;

Вміти:

- інтегрувати принципи Міжнародної класифікації Функціонування (МКФ) при аналізі нормальної та патологічної ходьби,
- аналізувати та розподіляти ходьбу на фази та цикли,
- використовувати інструменти оцінки функціональної ходьби,
- реалізовувати процес аналізу патологічної ходьби, підбирати технічні засоби для покращення функціональної ходьби

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Загальні положення щодо нормальної та патологічної ходи.

Принципи та стратегії нормальної ходи. Чинники що впливають на ходьбу. Категорії патологічної ходи. Розбір клінічних випадків з використанням МКФ.

Тема 2. Кінематика та біомеханіка нормальної та патологічної ходьби.

Фази та цикли ходьби. Кінематичні підсумки фронтальної площини. Кінематичні підсумки сагітальної площини. Кінематичні підсумки горизонтальної площини. Кінематика фронтальної, сагітальної та горизонтальної площини відповідно до фаз ходьби.

Тема 3. Критерії швидкості ходи та функціональної участі. Детермінанти швидкості ходьби. Вимірювання швидкості ходьби та довжина кроку. Нормальні значення для дорослих у віці від 20 до 59 років. Характеристика змін швидкості ходьби. Розбір клінічних випадків з використанням МКФ.

Тема 4. Принципи та оцінка функціональної ходьби. Складові функціональної ходьби. Індекс динамічної ходи. Варіації індексу динамічної ходи. Інструменти оцінки функціональної ходьби. Розбір клінічних випадків з використанням МКФ.

Тема 5. Процес аналізу патологічної ходьби. Принципи та складові аналізу ходьби. Порядок визначення основних відхилень ходьби. Причини відхилення в ходьбі. Порушення ходьби при порушеннях опорно-рухового апарату. Порушення ходьби при порушеннях центральної нервової системи. Основні відхилення в ходьбі при пошкодженні надп'яtkово-гомiлкового суглобу. Основні відхилення в ходьбі при пошкодженні колінного суглоба. Основні відхилення в ходьбі при пошкодженні кульшового суглоба і таза. Розбір клінічних випадків з використанням МКФ. Особливості, принципи та правила підбору технічних засобів.

Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		лекції	семінарські	самостійна робота
Тема 1	24	4	4	16
Тема 2	24	4	4	16
Тема 3	24	4	4	16
Тема 4	24	4	4	16
Тема 5	24	4	4	16
Усього годин	120	20	20	80

Розподіл кількості робіт і граничних оцінок по темам та видам робіт

	Активність на заняттях	Опитування	Доповідь/ презентація	Поточний контроль	Самостійна робота	Усього
Тема 1	2	6	10	16	5	100
Тема 2	2					
Тема 3	2	6	10	16		
Тема 4	2					

Тема 5	2	3	5	8	5	
Усього	10	15	25	40	10	100

Література

1. Adams DP, Kay JN Observational Gait Analysis: A Visual Guide. Slack Incorporated, 2018, 248p.
2. Hamill J, Knutzen K, Derrick T. Biomechanical basis of human movement. Fourth edition. 2014. 506p.
3. Özkaya N, Leger D, Goldsheyder D, Nordin M. Fundamentals of Biomechanics: Equilibrium, Motion, and Deformation 4th ed. Springer. 2017. 454p.
4. Temenoff JS, Mikos AG. Biomaterials: The Intersection of Biology and Materials Science. 1st Edition. Pearson. 2008. 512p.
5. Ratner BD, Hoffman AS, Schoen FJ, Lemons JE. Biomaterials Science: An Introduction to Materials in Medicine 3rd Edition. 2017. 389p.
6. Shumway-Cook A, Woollacott MA: Motor Control: Translating Research into Clinical practice. Philadelphia, Lippincott, Williams & Wilkins. 2007. 533p.
7. Schmidt RA, Lee TD: Motor Control and Learning. A behavioural Emphasis, 4th and 5th edition. Champaign, Sheridan Books. 2009. 259p. 8
8. Michael Selzer, Stephanie Clarke, Leonardo Cohen, Gert Kwakkel & Robert Miller Textbook of Neural Repair and Rehabilitation (Volumes 1 & 2), 1nd edition, Cambridge Press 2014. 450p.c.

Політика курсу

Політика відвідування. Здобувач має відвідувати лекційні та практичні/семінарські заняття згідно розкладу, виконувати передбачені види робіт та проходити поточний та семестровий контроль. Роботи, не виконані через відсутність здобувача на заняттях (окрім робіт, що передбачають колективне виконання, представлення чи обговорення або особливі умови виконання) можуть бути здані під час планових консультацій або через електронну платформу не пізніше, ніж за 10 календарних днів до дати семестрового контролю. При оцінюванні робіт, що здаються з порушенням терміну через відсутність на заняттях без поважних причин, застосовується понижуючий коефіцієнт 0,8.

Політика оцінювання. Оцінювання роботи здобувача здійснюється окремо за кожну виконану роботу, згідно встановлених критеріїв, в межах максимальної оцінки за цю роботу. Максимальна оцінка та критерії оцінювання за кожен вид роботи доводяться до відома здобувача на початку курсу.

Оцінювання презентацій, доповідей, опитувань, активності в аудиторії тощо здійснюється після їх представлення або наприкінці аудиторного заняття. Оцінювання своєчасно зданих письмових робіт та тестових контролів здійснюється протягом тижня після їх надання. Результати оцінювання оголошуються в аудиторії або через електронну платформу. Здобувач має право отримати від викладача пояснення щодо отриманих ним оцінок та висловити незгоду: для оцінок оголошених в аудиторії – безпосередньо після завершення заняття; при оголошенні через електронну платформу – протягом доби після отримання оцінки. При виникненні протиріч та неоднозначності в оцінюванні – вони вирішуються на користь здобувача. Здобувач має право опротестувати отриману оцінку у встановленому порядку.

Здобувач допускається до проходження семестрового контролю за умови, що сума балів, набраних за час проходження курсу та максимальної кількості балів за семестровий контроль, є більшою за 60. Перескладання семестрового контролю у встановленому порядку можливе тільки у випадку, якщо здобувач отримав незадовільну оцінку.

Політика щодо термінів виконання та перескладання. Виконання робіт має здійснюватися у встановлені та оголошені викладачем строки. Письмові роботи та тестові завдання, не виконані здобувачом своєчасно або через відсутність здобувача на заняттях можуть бути здані під час планових консультацій та/або через електронну платформу не пізніше, ніж за 10 календарних днів до дати семестрового контролю. При оцінюванні робіт, що здаються з порушенням терміну, або через відсутність на заняттях без поважних причин, а також робіт, повернутих на доопрацювання через суттєве порушення формальних вимог або вимог академічної доброчесності, застосовується понижуючий коефіцієнт 0,8.

З дозволу викладача, здобувач має право один раз повторно виконати завдання з метою підвищення оцінки. Якщо отримана при перескладанні

оцінка є нижчою за попередню, то результат визначається як середнє двох оцінок.

Перескладання доповідей, презентацій, усного опитування, не передбачене.

Політика академічної доброчесності. При виконанні завдань здобувачи мають дотримуватися вимог академічної доброчесності. Окремі порушення у вигляді некоректного запозичення та посилення на джерела, а також низька унікальність роботи і зловживання засобами генеративного штучного інтелекту, є підставою для зниження оцінки. Для робіт, які містять ознаки фабрикації, фальсифікації та несамостійного виконання, оцінювання здійснюється за результатами їх захисту або після отримання пояснень від здобувача.

Роботи, щодо яких встановлено порушення академічної доброчесності у вигляді академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації, роботи компілятивного характеру, роботи, повністю або в значній мірі створені штучним інтелектом, а також роботи, в яких виявлено використання інструментів штучного підвищення унікальності та маскуванню плагіату, не розглядаються і не оцінюються, а повертаються на переробку.

Під час проходження поточного та семестрового контролю здобувач має право користуватися тільки дозволеними викладачем засобами та ресурсами. Отримання будь-якої інформації від сторонніх осіб під час проходження контролю, а також використання заборонених засобів та джерел є підставою для відсторонення здобувача від проходження контролю без оцінювання його результатів.

Політика гнучкої траєкторії навчання та інклюзії. Здобувач має право на реалізацію гнучкої траєкторії навчання в межах курсу. Виконання окремих видів робіт, за погодженням з викладачем, може бути замінено на індивідуальний проект (або його частину), виконання науково-дослідної роботи, участь у заходах неформальної освіти тощо, тематика яких знаходиться в межах курсу. У виняткових випадках, зокрема для здобувачів з особливими потребами, замість аудиторних видів роботи може виконуватися та оцінюватися додаткове індивідуальне завдання. Заміна поточного та семестрового контролю на інші види робіт при реалізації гнучкої траєкторії навчання не передбачена.

Політика неформальної освіти. Результати навчання, отримані здобувачом в процесі неформальної/інформальної освіти, зокрема онлайн курсів, можуть бути зараховані у відповідному навчальному курсі. Результати, які відповідають окремій темі навчальної дисципліни зараховуються в кількості балів, що не перевищує загальну суму балів по всіх видах робіт за цією темою. Результати, які розширюють та доповнюють зміст навчальної дисципліни можуть бути зараховані як самостійна робота. Якщо зміст неформального навчання частково співпадає з програмою дисципліни, то зараховується його частка, відповідно до змісту та обсягів. Для зарахування результатів, здобувач має попередити викладача про неформальне навчання, а по його завершенню - надати викладачу документ,

що підтверджує результати неформальної освіти (оригінал та копію) не пізніше, ніж за 10 днів до дати семестрового контролю. Для зарахування результатів неформальної освіти в повному обсязі навчальної дисципліни здобувач має звернутися до деканату до початку семестру, в якому викладається відповідна дисципліна.

Оцінювання результатів навчання

Метою визначення загальних критеріїв оцінювання є уніфікація підходів до оцінювання досягнень здобувачів в межах освітньої програми. Для оцінювання окремих видів робіт застосовуються визначені критерії

Оцінювання окремих видів робіт

Усне та письмове опитування	Оцінка
Відповідь повна, змістовна та аргументована	5
Відповідь переважно розкриває зміст питання, достатньо аргументована	4
Відповідь достатньо повна і не містить суттєвих помилок	3
Відповідь неповна, наявні суттєві помилки	2
Відповідь фрагментарна, аргументація відсутня, наявні критичні помилки	1
Відповідь не відповідає запитанню або відсутня	0
Максимальна оцінка	5
Активність під час занять	Оцінка
Дуже висока активність	5
Висока активність	4
Помірна активність	3
Низька активність	2
Пасивна участь	1
Відсутність або відмова від участі	0
Максимальна оцінка	5
Доповіді, зокрема з презентаціями	Оцінка
Доповідь повна, змістовна та аргументована	4
Доповідь достатньо повна і не містить суттєвих помилок	3
Доповідь неповна, наявні суттєві помилки	2
Доповідь фрагментарна, наявні критичні помилки	1
Доповідь або презентація не відповідає завданню, вимогам академічної доброчесності або відсутня	0
<i>Відповідь на додаткові запитання викладача та інших здобувачів</i>	Коефіцієнт
Відповідь на всі запитання	1,1
Відповідь на більшість запитань	1
Відповідь на окремі запитання	0,8
Не відповів на запитання	0,6
<i>Якість доповіді</i>	
Викладення	1,1
Викладення з частковим читанням	1
Читання	0,9
<i>Якість презентації</i>	
Презентація відповідає завданню, оптимальна за обсягом, доповнює та розширює зміст доповіді (або презентація не передбачена у завданні)	1,1
Презентація в цілому відповідає доповіді та доповнює її	1

Презентація дублює доповідь, частково відповідає доповіді, недостатня за обсягом	0,8
Презентація відсутня або не відповідає доповіді	0,6
<i>Дотримання регламенту</i>	
Доповідь в межах регламенту	1
Доповідь суттєво перевищує регламент	0,8
Максимальна оцінка (округлюється до цілого)	5
<i>Письмові роботи / есеї / реферати тощо</i>	
Оцінка	
Завдання виконано в повному обсязі без помилок	5
Завдання виконано в достатньому обсязі і не містить суттєвих помилок	4
Завдання виконано частково або наявні суттєві помилки	3
Виконано окремі складові завдання або наявні критичні помилки	2
Зміст роботи не відповідає завданню, вимогам академічної доброчесності або робота не виконана	0
<i>Оформлення роботи</i>	
Коефіцієнт	
Повністю відповідає вимогам	1
Містить окремі порушення вимог	0,9
Містить суттєві відхилення від вимог	0,7
Не відповідає вимогам	0
<i>Обсяг роботи</i>	
В рекомендованих межах	1
Незначно відхиляється від рекомендацій	0,9
Значно відхиляється від рекомендацій	0,7
<i>Запозичення, джерела та посилання</i>	
В роботі використана достатня кількість авторитетних актуальних джерел на які є посилання	1
В роботі використана недостатня кількість джерел на які є посилання	0,9
Деякі посилання оформленні з помилками, наявні неактуальні/недостовірні джерела	0,8
Унікальність роботи низька, посилання оформлені з помилками	0,5
Посилання на джерела відсутні, використовуються неактуальні/недостовірні джерела	0
<i>Унікальність роботи</i>	
Відповідає вимогам	1
Не відповідає вимогам	0,7
Неприпустимо низька	0
Максимальна оцінка (округлюється до цілого)	5

Якщо робота передбачає застосування коефіцієнтів то отримана оцінка множиться на відповідні коефіцієнти.

Для завдань у формі тестів оцінка дорівнює сумі балів за правильні відповіді за результатами проходження тестування, а максимальна оцінка – максимальній сумі балів, яку можна отримати за проходження тесту за умови, що всі відповіді правильні.

Для розрахункових завдань, або комплексних завдань що складаються з декількох складових, які можуть оцінюватися незалежно загальна оцінка визначається як сума балів за виконані складові, а максимальна оцінка – максимальній сумі балів, яку можна отримати за успішне виконання всіх складових.

Для інших видів робіт, а також якщо характер і зміст роботи не

дозволяє застосувати загальні критерії, критерії оцінювання обов'язково наводяться у завданні до виконання даної роботи.

Якщо максимальна оцінка за роботу не дорівнює граничній оцінці то здійснюється перерахунок кількості балів:

Кількість_балів=Гранична_оцінка*отримана_оцінка/максимально_можлива_оцінка
Приклади застосування критеріїв оцінювання та граничних оцінок:

Під час заняття здобувач проявив помірну активність (ставив окремі запитання, приймав участь в обговоренні). Згідно критеріїв отримана оцінка-3, максимально можлива-5. Згідно розподілу гранична оцінка 1. Результат становить $1 * 3 / 5 = 1$ бал.

Письмове опитування містило 2 питання. На перше запитання відповідь відповідь достатньо аргументована-4, на друге містить суттєві помилки-2. Максимально можлива оцінка за кожне запитання- 5. Згідно розподілу гранична оцінка 3. Результат становить: $3 * (4+2)/(5+5) = 1,8 = 2$ бали. Здобувач виступив з достатньо повною доповіддю – 3, відповів на більшість запитань $k_1=1$, вільно викладав зміст доповіді $k_2=1,1$. Максимально можлива оцінка-5. Згідно розподілу гранична оцінка 6. Результат становить: $6 * (3*1*1,1)/5 = 3,96 = 4$ бали.

Підсумкова оцінка розраховується як сума оцінок за всі виконані роботи по всіх видах. Загальна оцінка визначається за 100-бальною шкалою. Отримана оцінка за 100-бальною шкалою трансформується у 4-рівневу національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	A	відмінне виконання
80-89		B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота
66-74		D	Непогано
60-65		E	мінімально достатнє опанування курсу
30-59	не зараховано	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу